

ЛЕКЦІЯ

Тема уроку 11.5 Культура організації прийому та поведінки за столом

Культура харчування та поведінки за столом — це частина загальної культури людини. Вона відображає рівень виховання, повагу до оточення, здатність вести себе впевнено в будь-якій ситуації — чи то офіційний прийом, діловий обід, чи сімейна вечеря. Знання правил сервірування, етикету та організації прийому — необхідна навичка сучасної освіченої людини.

Правильна поведінка за столом — це не формальність, а прояв внутрішньої культури, яка допомагає налагоджувати зв'язки, створювати приємне враження, а іноді — впливає на успіх ділової або соціальної зустрічі.

Види прийомів та їх особливості

Організація прийому залежить від його мети, формату, кількості гостей і рівня офіційності. Основні види:

- **Офіційний обід або вечеря**

Проводиться з чітким графіком, зазвичай із запрошеннями. Гостей розмішують за столом згідно з ієрархією або значущістю.

- **Фуршет**

Форма прийому, де гості стоять або вільно пересуваються. Їжа подається на загальних столах, а порції — маленькі, зручні для вживання без ножа.

- **Кавові перерви або коктейлі**

Формат легкий, неформальний. Зазвичай проводиться під час конференцій, тренінгів. Пропонуються напої, тістечка, бутерброди, фрукти.

- **Домашній прийом**

Може бути як неформальним, так і досить офіційним, залежно від нагоди. Проте навіть удома важливо дотримуватися основних норм культури поведінки.

Організація прийому

- **Підготовка**

Організація починається з вибору формату прийому, списку гостей, складання меню, вибору посуду та сервірування.

- **Сервірування столу**

Сервірування — це художнє оформлення столу відповідно до правил етикету. Основні елементи:

- **Скатертина** — чиста, випрасувана, бажано світлого тону.
- **Посуд** — тарілки, столові прилади, бокали повинні бути бездоганно чистими, розміщені відповідно до кількості страв.
- **Розташування приладів:**
 - о ножі — праворуч від тарілки, лезом до неї;
 - о виделки — ліворуч;
 - о ложка для супу — справа, після ножа;
 - о десертні прилади — над тарілкою;
 - о келихи — праворуч у верхній частині сервірування.

- **Серветки**

Тканинні серветки — ознака елегантного прийому. Їх кладуть зліва від тарілки або на неї, складеними в естетичну форму.

Поведінка за столом: основні правила

- **Під час посадки**

Гість не сідає за стіл до того, як його запросять. Сідати слід спокійно, не рухаючи стілець різко. Постава — пряма, лікті не класти на стіл.

- **Використання приладів**

- Починають їсти з **зовнішніх приладів**, просуваючись до тарілки.
- Ніж тримають у правій руці, виделку — в лівій.
- Прилади не можна класти на стіл після використання — лише на край тарілки.

- **Прийом їжі**

- Їдять не поспішаючи, маленькими порціями, не сьорбаючи.
- Не говорять з повним ротом.
- Не жують з відкритим ротом.
- Уникають гучних звуків, постукувань приладами.

- **Спілкування**

- Підтримуйте **невимушену, доброзичливу розмову**, уникаючи тем політики, релігії, грошей.
- Не перебивайте інших гостей.
- Використовуйте ввічливі слова: «будь ласка», «дякую», «вибачте».

Часті помилки, яких слід уникати

- Користування мобільним телефоном за столом.
- Надмірне використання парфумів.
- Прийом їжі руками (якщо це не передбачено форматом).
- Неправильне користування серветкою (наприклад, замість губ — витирають нею стіл).
- Перекладання страв із загальної тарілки особистими приборами.
- Вставання з-за столу без вибачення або попередження.

Роль господаря та гостей

- **Господар**

- Має привітно зустріти гостей, представити їх один одному, запропонувати напої, створити комфортну атмосферу.
- Сигналізує про початок трапези.
- Першим починає їсти після того, як усі отримали страви.

- **Гості**

- Дотримуються правил етикету та виявляють вдячність господареві.
- Не змінюють самотійно розсадку.
- Вчасно приходять і не залишають захід раніше, ніж це доречно.

Культура організації прийому та поведінки за столом — це не лише зовнішній прояв ввічливості, а глибока внутрішня якість, яка показує рівень особистості. Знання етикету робить людину впевненою, дозволяє почуватися комфортно у будь-якому товаристві та демонструє повагу до інших.

Сучасна людина, яка володіє культурою поведінки за столом, здатна адаптуватися до ділового, соціального чи міжнародного середовища. Тому ці знання — важлива складова життєвого успіху.